

Acubieb 2002

Theo Peeters

Hoe kom je eigenlijk aan al die literatuur?

Enkele uitgaven uit 2002 over angeldragers werden me toegestuurd door collega's in binnen- en buitenland. Een groot deel staat in de tijdschriften en nieuwsbrieven waarop ikzelf ben geabonneerd. Daarnaast bezoek ik de bibliotheken van Naturalis te Leiden, de NEV te Amsterdam, de Ambrosiushoeve te Hilvarenbeek en de Katholieke Universiteit te Nijmegen. Vooral de bibliotheek en medewerk(st)ers van de bieb van Naturalis en de NEV zijn schatten! Door het nalopen van zoveel mogelijk tijdschriften uit de bibliotheken van instituten en universiteiten kom je vaak interessante artikelen tegen, waarvan ik dan een copie maak voor deze databank. Een nieuwe bron van informatie vormt het internet, maar daar trek ikzelf tot op heden nog nauwelijks tijd voor uit. Uiteraard mis ik veel lezenwaardige stukken en liggen de accenten qua literatuur anders naarmate je meer op systematiek en taxonomie gerichte bibliotheken danwel een vooral op oecologie georiënteerde bibliotheek zoals de KUN bezoekt. Tevens is mijn eigen interesse, o.a. door mijn huidige werk, meer richting oecologie gegroeid.

Hieronder vindt u weer diverse interessante publicaties waarvan de stukken met een determinatietabel of een vergelijkbare opsomming voorzien zijn van een *. Ik nodig u uit mij al uw schrijfwaar te blijven toesturen zodat we allen kunnen genieten van een zo compleet mogelijk jaar-overzicht.

Literatuur Nederland

Anonymus, 2002. De vrijwilliger. Naam: Frank van der Meer. - De Slag, Duinwaterbedrijf Zuid-Holland: 3.
Anonymus, 2002. Syllabus van de cursus 'Wilde bijen'. - Imkersvereniging Leiden en omstreken, 59 p.

- Anonymus, 2002. Verslag van: 2000 soortendag 21 en 22 juni 2002. - Rapport Staatsbosbeheer.
- Beukeboom, L., L. van der Ent, W.R.B. Heitmans, H. Nieuwenhuijsen, J. Smit, J.A.H. Smits & C. Zwakhals, 2002. Hymenoptera Aculeata p.p. - angeldragers: bijen en wespen: 110-111. In: O. Vorst & J.G.M. Cuppen, Entomofauna van Westerwolde. Verslag van de 156^e zomervergadering te Ter Apel. - Entomologische Berichten 62 (3-4): 101-120.
- Bink, F., 2002. Ik kan niet zonder jou. - Het Flevo-landschap 5: 4-7.
- Boer, P., 2002. Duinrenmier, *Formica (Serviformica) lusatica* (Hymenoptera, Formicidae) ook in Nederland. - Entomologische Berichten 62: 141.
- Boer, P., M. van den Munckhof-Heunen, J.A.H. Smits & B. Vierbergen, 2002. Hymenoptera Aculeata p.p. - angeldragers: mieren: 110. In: O. Vorst & J.G.M. Cuppen, Entomofauna van Westerwolde. Verslag van de 156^e zomervergadering te Ter Apel. - Entomologische Berichten 62 (3-4): 101-120.
- Breugel, P. van, 2002. De gewone sachembij *Anthophora plumipes*. - Bijen 11: 16-17.
- Breugel, P. van, 2002. De rosse metselbij *Osmia rufa*. - Bijen 11: 41.
- Breugel, P. van, 2002. De resedamaskerbij (*Hylaeus signatus*). - Bijen 11: 142-143.
- Breugel, P. van, 2002. De grote klokjesbij (*Chelostoma rapunculi*). - Bijen 11: 204-205.
- Breugel, P. van, 2002. De tronkenbij (*Heriades truncorum*). - Bijen 11: 301-302.
- Breugel, P. van, 2002. De grote bladsnijder (*Megachile willughbiella*). - Bijen 11: 332-333.
- Bruin, G.J. de, 2002. Grote steden in Hollands Duin. De mierenmaatschappij: 105-107. In: G. van der Bent, G. van Ommering & R. van Rossum (red.), Dwars door de duinen, een verkenningstocht van Den Haag naar Noordwijk. - Van Den Berg Kantoorboekhandel, Katwijk, 239 p.
- Bulten, M.C. & M.M. Kwak, 2002. Nature management and insects. - Entomologische Berichten 62: 24-26.
- Goubitz, O., 2002. Metselwespen. - Natura 99 [1072]: 20-21.
- Jacobusse, C., 2002. Alarmfase 1 voor de Zeeuwse bijen- en wespenfauna. - Zeeland 11: 53-60.
- Jong, T. de & P. Klinkhamer, 2002. Planten en bestuivers. Wie foet wie?: 45-46. In: G. van der Bent, G. van Ommering & R. van Rossum (red.), Dwars door de duinen, een verkenningstocht van Den Haag naar Noordwijk. - Van Den Berg Kantoorboekhandel, Katwijk, 239 p.
- Kraker, K. de, 2002. Op zoek naar de Harkwesp. - Sterna 47: 81-85.
- Kwak, M.M., 2002. Hommels als bloembezoekers: bestuivers en profiteurs. - Entomologische Berichten 12: 73-81.
- Mabelis, B., 2002. In memoriam E.T.G. Elton (1911-2002). - Entomologische Berichten 62: 142.
- Meer, F. van der, 2002. De angeldragers van Meijndel. - Entomologische Berichten 62: 14-16.
- Megens, P., 2002. LIW-weekend Wellerlooi 18-20 mei 2001. - Veelpoot 13: 13.
- Megens, P., 2002. Waarnemingen na-zomerweekend Ulrum (Groningen) 24, 25, 26 augustus 2001. - Veelpoot 13: 16-17.
- Nieuwenhuijsen, H. & H. Duffels, 2002. In memoriam Henny Wiering (5 december 1929 - 13 oktober 2001). - Entomologische Berichten 62: 54-56.
- Nieuwenhuijsen, H., 2002. Metselwespencocons zijn van de koolzwarte spinnendoder. - Natura 99: 118.
- Nieuwenhuijsen, H., 2002. In memory of Henny Wiering (5 december 1931 - 13 oktober 2001). - Bembix 15: 6.
- Nieuwenhuijsen, H., 2002. Spinnendoders (Pompilidae, 0015). - Nieuwsbrief EIS-Nederland 35: 5.
- Noordam, A. & W. Kuijper, 2002. Opgroeien in een slakkenhuis. Bijen met bijzonder broedgedrag: 99-100. In: G. van der Bent, G. van Ommering & R. van Rossum (red.), Dwars door de duinen, een verkenningstocht van Den Haag naar Noordwijk. - Van Den Berg Kantoorboekhandel, Katwijk, 239 p.
- Peeters, T., 2002. Mierwespen (Mutillidae), knotswespen (Sapygidae) en keverdoders (Tiphidae). - EIS-Nieuwsbrief 34: 3.
- Peeters, T., 2002. Apidae s.l. (bijen). Mededelingen over bijen (Apidae s.l.) in Nederland 1. - EIS-Nieuwsbrief 34: 3-4.
- Peeters, T.M.J., 2002. Bijen, wespen en mieren in terreinen van de TWM: 43-46. In: M.C. van de Wiel (red.), Natuurstudie in de Kaaistoep. Verslag 2001. - KNNV-afdeling Tilburg & N.V. TWM, 66 p.
- Reemer, M. & F. van der Meer, 2002. Vliegen, bijen en wespen in de uiterwaarden rond Zaltbommel. - EIS-Nederland, rapportnr. 2002-04, 16 p, 5 bijlagen.
- Reemer, M. & T. Peeters, 2002. Eerste hulp voor wilde bijen. Bijenvriendelijk beheer van natuurgebieden. - Kleurenfolder, Uitgave EIS-Nederland.
- Rond, J. de, 2002. Komen en gaan van de platkopwespenfauna in Flevoland. - Entomologische Berichten 62: 30-32.
- Rond, J. de, 2002. Wilde bijen in de Amsterdamse Waterleidingduinen. Voorlopige atlas van vijftien goed herkenbare wilde bijensoorten. - Gemeentewaterleidingen Amsterdam, 57 p. + kleurenplaat.
- Smit, J., H. Nieuwenhuijsen & T. Peeters, 2002. Sectie Hymenoptera van de NEV. - Entomologische Berichten 62: 138-140.
- Smit, J., V. Kalkman & R. Kleukers, 2002. Project Inventarisatie gegevensbestanden. - EIS-Nieuwsbrief 34: 6-29.

- * Soeters, E. & F. Vankerhoven, 2002. Onze mieren. Deel 1 en 2. - Uitgave Educatie Limburgs landschap vzw, 175 p. + 62 p.
- Velthuis, H.H.W., 2002. Waterhaalsters in het voorjaar. - Bijen 11: 74-75.
- Wäckers, F., 2002. Geraffineerde suikers. Zoete beloningen in mutualistische interacties. - Entomologische Berichten 62: 2-7.

Literatuur buitenland

- Andersen, A.N., B.D. Hoffmann, W.J. Müller & A.D. Griffiths, 2002. Using ants as bioindicators in land management: simplifying assessment of ant community responses. - Journal of Applied Ecology 39: 8-17.
- Archer, M.E., 2002. British solitary wasps and bees with special reference to species assemblages. - Central Association of Bee-Keepers, 15 p.
- Archer, M.E. & M. Edwards, 2002. The aculeate hymenoptera of Ambersham and Iping (with Stedam) commons in West Sussex, including statistical procedures for estimating species richness. - Br. J. Ent. Nat. Hist. 15: 91-103.
- Archer, M.E., 2002. The wasps and bees (Hymenoptera: Aculeata) of Cornelian and Clayton Bays and Osgodby Point in Watsonian Yorkshire. - Naturalist 127: 31-38.
- Baker, D.B., 2002. A provisional, annotated, list of the nominal taxa assigned to the genus *Dasygaster* Latreille, 1802, with the description of an additional species (Hymenoptera, Apoidea, Melittidae). - Mitt. Mus. Nat.kd. Berl, Dtsch. Entomol. Z. 49: 89-103.
- Bagnée, J.-Y., 2002. Nouvelles observations de *Plagiolepis vindobonensis* Lomnicki, 1925 en Belgique (Hymenoptera Formicidae). - Bulletin S.R.B.E./K.B.V.E. 138: 133-134.
- Blank, S.M. (red.), 2002. Beiträge der Hymenopterologen-Tagung in Stuttgart (4-6.10.2002). - Dr. Till Osten, Stuttgart, 62 p.
- Bleidorn, C. & C. Venne, 2002. Gehauftes Auftreten des Fächerfluglers *Stylops melittae* in Ostwestfalen (Strepsiptera). - Entomologische Nachrichten und Berichte 46: 51-54.
- Bosch, J. & W.P. Kemp, 2002. Developing and establishing bee species as crop pollinators: the example of *Osmia* spp. (Hymenoptera: Megachilidae) and fruit trees. - Bulletin of Entomological Research 92: 3-16.
- Dornhaus, A., 2002. Significance of honeybee recruitment strategies depending on foraging distance (Hymenoptera Apidae: *Apis mellifera*). - Entomologica Generalis 26: 93-100.
- Ebmer, A.W., 2002. Asiatische Halictidae 10. Neue Halictidae aus China sowie diagnostische Neubeschreibungen der von Fan & Ebmer 1992 beschriebenen *Lasioglossum*-Arten (Insecta: Hymenoptera: Apoidea: Halictidae: Halictinae). - Linzer biol. Beitr. 34: 819-934.
- Edwards, R. & M.G. Telfer (eds.), 2002. Provisional atlas of the aculeate Hymenoptera of Britain and Ireland Part 4. - Huntingdon, Biological Records Centre, 139 p.
- Feldmann, R., 2002. Lerchensporen-Vorkommen im nördlichen Sauerland und ihre Bedeutung als Nahrungsressource für Hummelköniginnen. - Natur und Heimat 62: 1-6.
- Goulson, D., W.O.H. Hughes, L.C. Derwent & J.C. Stout, 2002. Colony growth of the bumblebee, *Bombus terrestris*, in improved and conventional agricultural and suburban habitats. - Oecologia 130: 267-273.
- * Gros, E. & R. Wahis, 2002. Contribution à la connaissance des *Agonocheilus* de la faune franco-belge (Hymenoptera, Pompilidae). - Bulletin de la Société entomologique de France 107: 313-334.
 - Gusenleitner, F. & M. Schwarz, 2002. Weltweite Checkliste der Bienenartengattung *Andrena* mit Bemerkungen und Ergänzungen zu palaarktischen Arten (Hymenoptera, Apidae, Andreninae, *Andrena*). - Entomofauna, Supplement 12, 1280 p.
 - Hagen, H.-H. von & H. Wolf, 2002. Droht uns eine Bestäubungskrise? Vorschläge für Gegenmassnahmen. - Informationsdienst Naturschutz Niedersachsen 22: 161-165.
 - Helms Cahan, D., T. Blumstein, L. Sundstrom, L. Liebig & A. Griffin, 2002. Social trajectories and the evolution of social behavior. - Oikos 96: 206-216.
 - Irwin, R.E. & J.E. Maloof, 2002. Variation in nectar robbing over time, space, and species. - Oecologia 130: 525-533.
 - * Lelej, A.S., 2002. Catalogue of the Mutillidae (Hymenoptera) of the palaearctic region. - Vladivostok, Dalnauka, 171 p.
 - Mauss, V. & M. Schindler, 2002. Hummeln (Hymenoptera, Apidae, *Bombus*) der Kalkeifel: Diversität, Schutzwürdigkeit und Hinweise zur Biotoppflege. - Natur und Landschaft 77: 485-492.
 - Mauss, V., U. Perkams & M. Schindler (red.), 2002. Heimische Bienen und Wespen: Ein Leitfaden für regionale Artenschutzprojekte. - Martina Galunder-Verlag, 35 p.
 - * Müller, A., 2002. *Osmia (Melanosmia) steinmanni* sp. n., a new bee species from the Swiss Alps (Hymenoptera, Apoidea, Megachilidae). - Revue Suisse Zool. 109: 803-812.
 - Petit, J., 2002. Sur la repartition et l'éthologie d'une abeille solitaire rare, *Megachile lapponica* Thomson 1872 (Hymenoptera, Megachilidae). - Lambillionea 102: 330-336.

- * Schmid-Egger, C., 2002. Key and new records for the western palaearctic species of *Gorytes* Latreille 1804 with description of a new species (Hymenoptera, Sphecidae, Bembicinae). - Linzer biol. Beitr. 34: 167-190.
- Schmalz, K.-H., 2002. Die Arten der Bienengattung *Dufourea* (Hymenoptera, Apidae) in Hessen unter Berücksichtigung der Vorkommen der Kuckucksbiene *Blastes truncatus* (Hymenoptera, Apidae). - Philippia 10: 79-100.
- Schneider, N., 2002. Inventaire et atlas provisoires des Chrysidides du Luxembourg (Hymenoptera, Aculeata). - Archs. Inst. g.-d. Luxemb. Sect. Sci. Nat phys. Math. NS 44: 173-193.
- Schneider, N., 2002. Sur la présence au Luxembourg de *Xenos vesparum* Rossi (Strepsiptera, Stylopidae). - Archs. Inst. g.-d. Luxemb. Sect. Sci. Nat phys. Math. NS 44: 167-171.
- * Schönrogge, K., B. Barr, J.C. Wardlaw, E. Napper, M.G. Gadner, J. Breen, G.W. Elmes & J.A. Thomas, 2002. When rare species become endangered: cryptic speciation in myrmecophilous hoverflies. - Biological Journal of the Linnean Society 75: 291-300.
- * Shimizu, A. & R. Ishikawa, 2002. Taxonomic studies on Pompilidae occurring in Japan north of the Ryukyus: genus *Dipogon*, subgenus *Deuteraenia* (Hymenoptera) (Part 1 and 2). - Entomological Science 5: 219-235, 361-373.
- Soucy, S.L. & B.N. Danforth, 2002. Phylogeography of the socially polymorphic sweat bee *Halictus rubicundus* (Hymenoptera: Halictidae). - Evolution 56: 330-341.
- Soucy, S.L., 2002. Nesting biology and socially polymorphic behavior of the sweat bee *Halictus rubicundus* (Hymenoptera: Halictidae). - Annals of the Entomological Society of America 95: 57-65.
- Strätz, M., C.-P. Strehl & J. Heinze, 2002. Behavior of usurping queens in colonies of the ant species *Leptothorax nylanderi* (Hymenoptera: Formicidae). - Entomologica Generalis 26: 73-84.
- Strohm, E., H. Daniels, C. Warners & C. Stoll, 2002. Nest provisioning and a possible cost of reproduction in the megachilid bee *Osmia rufa* studied by a new observation method. - Ethology, Ecology & Evolution 14: 255-268.
- * Theunert, R., 2002. Schlüssel zur Unterscheidung der Weibchen der Blattschneiderbienen *Megachile lagopoda* (Linnaeus, 1761), *M. ligniseca* (Kirby, 1802), *M. maritima* (Kirby, 1802) und *M. willughbiella* (Kirby, 1802) (Hym., Apidae). - Entomologische Nachrichten und Berichte 46: 91-97.
- Theunert, R., 2002. Rote Liste der in Niedersachsen und Bremen gefährdeten Wildbienen mit Gesamtartenverzeichnis. 1. Fassung, Stand: 1. März 2002. - Informationsdienst Naturschutz Niedersachsen 22: 138-160.
- Vischer, M., 2002. Bienen- und Wespenzönosen (Hymenoptera Aculeata) ausgewählter Steillagenweinberge im Saale-Unstrut-Gebiet (Sachsen-Anhalt). - Hercynia 35: 275-293.
- * Wahis, R. & C. Schmid-Egger, 2002. The genus *Eoferreola* Arnold, 1935 in the Palaearctis with description of a new species (Hymenoptera: Pompilidae). - Notes fauniques de Gembloux 46: 39-73.